

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий центр забезпечення якості вищої освіти
Система управління якістю

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора

Полтавського університету економіки і торгівлі
від «26» березня 2025 року

Олексій НЕСТУЛЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

Полтавського університету економіки і
торгівлі
Протокол № від «26» березня 2025 року

Голова Вченої ради

Олексій НЕСТУЛЯ

Положення

про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня
доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін
навчального плану

(ДПСЯ РІ - 9-8.1-269-05-25)

Полтава-2025

ПЕРЕДМОВА

1. ВНЕСЕНО ДИРЕКТОРОМ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Гасій Олена Володимирівна, к. е. н., доцент

2. РОЗРОБНИКИ:

директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти **Гасій Олена Володимирівна**, к.е.н., доцент;

директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації **Гудзь Тетяна Павлівна**, д.е.н., професор.

3. ЕКСПЕРТНА ГРУПА:

заступник директора центру забезпечення якості вищої освіти **Молчанова Наталія Юрївна**, к.т.н., доцент;

завідувач кафедри менеджменту **Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна**, д.е.н., професор;

4. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ 2023 р.
5. ТЕРМІН ПЕРЕГЛЯДУ ДПСЯ 2030 р.

Актуалізовано				
	2025 р.	20 р.	20 р.	20.. р.
Дата	26.03.			
Підпис	<i>Гасій О.В.</i>			
Прізвище, ініціали	Гасій О.В.			

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025р.

Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу ПУЕТ

Зміст

1. Призначення та сфера використання.....	4
2. Мета та завдання.....	5
3. Відповідальність.....	5
4. Загальні положення.....	6
5. Формування переліку вибірових навчальних дисциплін	7
6. Організація вибору та запису здобувачів вищої освіти на вивчення вибірових навчальних дисциплін навчального плану.....	8
7. Опрацювання результатів вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії навчальних дисциплін.....	8
8. Порядок формування індивідуальних навчальних планів та їх корегування.....	9

ПУЕТ	Система управління якістю, Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
		Редакція 03
		Сторінка 4 із 11

1. Призначення та сфера використання

1.1. Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти вибіркових навчальних дисциплін навчального плану (далі – Положення) встановлює загальні вимоги у Полтавському університеті економіки і торгівлі щодо вибору навчальних дисциплін для здобуття ступеня доктора філософії.

1.2. Положення є обов'язковим документом системи управління якістю Полтавського університету економіки і торгівлі при організації освітнього процесу. Під час розроблення цього Положення враховано засади Європейської кредитно-трансферної системи.

1.3. Викладені в документі положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» – 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами та доповненнями); Закону України «Про вищу освіту» – 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами та доповненнями); постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502); Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686); Стратегії розвитку Полтавського університету економіки і торгівлі на 2023–2027 роки; Концепції діяльності Полтавського університету економіки і торгівлі; Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про навчально-методичне забезпечення; Положення про силабус навчальної дисципліни; Положення про Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації (далі – ННЦПКВК).

1.4. Введення Положення в дію здійснюється з моменту його затвердження. Воно розповсюджується на кафедри та структурні підрозділи, всі процеси й види діяльності університету, які пов'язані з функціонуванням системи управління якістю і внутрішньою системою забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності.

1.5. Положення підлягає перегляду один раз на п'ять років. Зміни вносяться в разі необхідності. Пропозиції щодо внесення змін готують завідувачі кафедр, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти, директор ННЦПКВК, директори інститутів та проректори університету. Узагальнення та оформлення змін здійснює директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти. Положення вводиться в дію наказом ректора після затвердження вченою радою Університету.

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
	Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	Редакція 03
		Сторінка 5 із 11

2. Мета та завдання

2.1. Метою впровадження Положення є ознайомлення здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з порядком самостійного вибору вибіркових навчальних дисциплін (далі – ВНД) та процедурами формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.2. Основними завданнями Положення є:

- установлення порядку вибору здобувачами ВНД;
- забезпечення гнучкості змісту підготовки здобувачів ступеня доктор філософії;
- надання можливості здобувачам здійснювати навчання за ОП відповідно до індивідуальної траєкторії.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання.

Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться закладом вищої освіти для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

Навчальний план – це нормативний документ навчального закладу, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу з освітньої програми.

Силабус – це документ, який містить основні характеристики або короткий опис освітнього компонента. Силабус спрямований на встановлення та підтримку комунікації між здобувачем вищої освіти та науково-педагогічними працівниками. Силабус – це перспективний навчальний план вивчення здобувачем вищої освіти освітнього компонента. У силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, політика навчання, зміст, очікувані результати, технологічна карта – маршрутизатор, який розкриває обсяг матеріали, види навчальної діяльності та можливі варіанти індивідуальної траєкторії навчання здобувача.

3. Відповідальність

3.1. Загальну відповідальність за впровадження Положення та виконання його вимог несе перший проректор.

3.2. Безпосередня відповідальність за виконання вимог цього Положення покладається на проректора, що відповідає за наукову діяльність університету, директора Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації, директора Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
	Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	Редакція 03
		Сторінка 6 із 11

університету, гаранта ОП, завідувача кафедри, науково-педагогічного працівника та здобувача вищої освіти.

3.3. Відповідальність за своєчасну актуалізацію Положення покладається на директора Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації.

3.4. Відповідальність за якість викладання та належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, обраних здобувачами вищої освіти, несуть НПП, гарант ОП та завідувач відповідної кафедри.

4. Загальні положення

4.1. Формування індивідуального навчального плану здобувачам за певною освітньою програмою (спеціалізацією) спеціальності передбачає можливість індивідуального вибору здобувачами ВНД в обсязі не менше ніж 25 % від загального обсягу кредитів для повного виконання навчального плану та ОП.

4.2. Здобувачу пропонується реалізувати свій вибір через:

- обрання навчальних дисциплін із переліку **дисциплін, що формують професійні компетентності (ДПК, вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки)**, що сприяють поглибленій підготовці за ОП або спеціалізацією та визначаються його професійними інтересами;

- обрання навчальних дисциплін із переліку **дисциплін, що формують загальні компетентності (ДЗК, вибіркові дисципліни циклу загальної підготовки)**, що сприяють здобуттю додаткових загальних компетентностей, особистісному розвитку здобувача освіти та запровадженню міждисциплінарності в освітній процес.

4.3. Університет пропонує здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії два шляхи реалізації права на вибір навчальних дисциплін:

– вибір з вибіркової частини освітньої програми, на якій навчається здобувач вищої освіти;

– вибір з іншої освітньої програми ступеня доктор філософії.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, як правило, повинні обирати навчальні дисципліни, що дотичні до теми їх наукових досліджень.

Вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як в Університеті, так і в інших закладах вищої освіти (зокрема закордонних), відповідно до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського університету економіки і торгівлі.

4.4. Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії на увесь період виконання освітньої складової проводиться впродовж двох місяців від дати наказу про їх зарахування на навчання в Університет.

4.5. Процедуру вибору здобувачами навчальних дисциплін організують Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації, Навчально-

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
	Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	Редакція 02
		Сторінка 7 із 12

науковий центр забезпечення якості вищої освіти, інститути та відповідні випускові кафедри.

4.6. Результати вибору здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії зазначаються в індивідуальних навчальних планах, у робочому навчальному плані та у додатку до диплому.

4.7. Формою підсумкового контролю ДЗК та ДПК є ПМК (залік).

4.8. Якщо здобувач вищої освіти обирає дисципліну, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль.

5. Формування переліку вибіркових навчальних дисциплін

5.1. Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації здійснює формування переліку дисциплін вільного вибору загальних та професійних компетентностей, що затверджується вченою радою університету за поданням ННЦЗЯВО.

5.2. Подання навчальних дисциплін до переліку ДЗК та ДПК здійснюється щорічно завідувачами кафедр за результатами обговорення на засіданні кафедри.

5.3. До переліку вибіркових дисциплін відповідної ОП не можуть пропонуватись дисципліни, аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами даної ОП.

5.4. Для включення навчальних дисциплін до переліку ДЗК або ДПК кафедра подає до Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації такий пакет документів:

- витяг із протоколу засідання кафедри щодо рекомендації до включення дисциплін до переліку ДЗК;
- витяг із протоколу засідання кафедри щодо рекомендації до включення дисциплін до переліку ДПК;
- силабуси в електронному вигляді.

5.5. Перелік вибіркових навчальних дисциплін, рекомендованих для вивчення в наступному навчальному році, затверджується наказом ректора після схвалення вченою радою.

5.6. Перелік ВНД з посиланнями на силабуси розміщується на офіційному вебсайті ПУЕТ (на сторінці Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації).

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
		Редакція 03
		Сторінка 8 із 11

6. Організація вибору та запису здобувачів вищої освіти на вивчення вибіркових навчальних дисциплін навчального плану

6.1. Вибір здобувачами ВНД здійснюється самостійно на основі ОП, навчального плану, анотацій, силабусів ВНД і консультацій гаранта ОП та наукового керівника.

6.2. Наукові керівники здійснюють консультування здобувачів щодо вибору вибіркових навчальних дисциплін, зважаючи на обрану тему дисертації.

6.3. Впродовж перших двох місяців з дати зарахування, але не пізніше дати затвердження індивідуальних навчальних планів Вченою радою Університету здійснюється процедура вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії навчальних дисциплін із переліку ДЗК та ДПК.

6.4. Процедура вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії навчальних дисциплін із переліку ДЗК та ДПК передбачає:

- ознайомлення з повним переліком ДЗК та ДПК, а також з їх силабусами на офіційному сайті ПУЕТ;
- вибір двох навчальних дисципліни із запропонованого переліку ДЗК;
- вибір однієї навчальної дисципліни із запропонованого переліку ДПК;
- подання здобувачем вищої освіти ступеня доктор філософії відповідної заяви в ННЦПКВК з результатами вибору навчальних дисциплін (додаток 1).

7. Опрацювання результатів вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії навчальних дисциплін

7.1. Протягом двох тижнів після завершення процедури вибору навчальних дисциплін Навчально-науковим центром підготовки кадрів вищої кваліфікації здійснюється опрацювання результатів вибору ВНД.

7.2. Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації аналізує інформацію щодо кількості здобувачів, які записалися на вивчення окремих ВНД.

7.3. Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації здійснює остаточне опрацювання результатів вибору здобувачами дисциплін, приймає рішення щодо здобувачів, які не скористались правом вільного вибору, формує групи та потоки щодо вивчення ВНД.

7.4. Здобувачів, які не брали участь у процедурі вибору, Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації перерозподіляє в межах сформованих груп навчальних дисциплін.

7.5. Списки академічних груп для вивчення ДЗК Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації передає гарантам ОП (спеціалізацій), завідувачам кафедр для можливості планування наступного навчального року та формування здобувачами індивідуальних навчальних планів.

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
	Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	Редакція 03
		Сторінка 9 із 11

7.6. Розклад занять формується відділом диспетчерської служби з урахуванням необхідності забезпечення права здобувачами на вивчення ВНД у час, що не збігається з розкладом занять здобувача за спеціальністю.

8. Порядок формування індивідуальних навчальних планів та їх корегування

8.1. Заяви аспірантів про здійснення вибору ВНД зберігають у їх особових справах. Інформація про ВНД заноситься до індивідуальних навчальних планів у терміни фактичного їх вивчення, передбачені графіком освітнього процесу, але не пізніше завершення екзаменаційної сесії.

8.3. Корегування індивідуального навчального плану можливе лише тоді, коли є збіги в розкладі занять або у зв'язку із академічною мобільністю.

8.4. Щоб уникнути збігу в розкладі, здобувач може обрати іншу групу з однієї з навчальних дисциплін, які викладаються одночасно.

8.5. Якщо переведення в іншу групу неможливе, здобувачу надається право виписатися з однієї дисципліни про що подається відповідна заява здобувача до Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації.

8.6. Не дозволяється виписуватися з ДПК.

8.7. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, що виписався з ДЗК, повинен записатися на іншу вибіркову дисципліну, на яку можливий донабір.

8.8. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який із поважної причини (академічна відпустка, переведення, хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання шляхом написання заяви на вивчення ВНД.

8.9. Здобувач, який не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

8.10. Зміна здобувачем з об'єктивних причин свого вибору після його затвердження можлива лише за особистою заявою на ім'я ректора за умови, що здобувач не розпочав опанування ВНД впродовж першого тижня навчання відповідного семестру.

8.11. Внесені зміни не мають порушувати встановлені в університеті вимоги щодо мінімальної кількості здобувачів для формування груп на вивчення ВНД.

8.12. Самочинна відмова від вибіркової дисципліни тягне за собою академічну заборгованість.

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркового навчальних дисциплін навчального плану	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
		Редакція 03
		Сторінка 10 із 11

Погодження змісту документа

№ з/п	Посада	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ	Дата	Підпис
1	Перший проректор	Наталія ПЕДЧЕНКО	25.03.2024	
2	Проректор з науково-педагогічної роботи	Олександр МАНЖУРА	25.03.2024	
3	Проректор з міжнародних зв'язків	Сергій ГАРКУША	28.03.2024	

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ РІ – 9-8.1-269-05-25
	Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану	Редакція 03
		Сторінка 11 із 11

Додаток 1 до Положення про порядок вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії вибіркових навчальних дисциплін навчального плану

Проректору з науково-педагогічної роботи
Олександру МАНЖУРІ
аспіранта спеціальності _____
ОНП « _____ »

_____ форми навчання

/прізвище, ім'я, по-батькові/

З А Я В А

на вивчення навчальних дисциплін за вибором
на 20__ - 20__ н.р.

Прошу зарахувати мене в групу для вивчення наступних вибіркових навчальних дисциплін:

1. _____
/назва дисципліни та семестр вивчення/
2. _____
3. _____

« ____ » _____ 20__ р.

/підпис/

Директор Навчально-наукового інституту _____

/підпис/

/ім'я ПРІЗВИЩЕ/

Директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації _____

/підпис/

/ім'я ПРІЗВИЩЕ/